

23.5.2008

Dnro 621/4/07

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Jukka Lindstedt

Esittelijä: Esittelijäneuvos Eero Kallio

LIIKENNEONNETTOMUUDEN TUTKINTA JA AUTON OMISTAJAN VASTUU

1

KANTELU

Kantelija arvostelee 16.2. ja 27.2.2007 oikeusasiamiehelle osoittamissaan kirjoituksissa Koillis-Lapin kihlakunnan poliisilaitoksen ja syyttäjän menettelyä Kemijärvellä 16.7.2006 tapahtuneen liikenneonnettomuuden tutkinnassa.

Kantelija ja hänen miehensä olivat olleet heinäkuussa 2006 Lapissa lomamatkalla ystävänsä kanssa tämän omistamalla henkilöautolla. Auton jarruputki oli rikkoontunut Kilpisjärvellä. Kantelijan ystävä oli eräällä huoltoasemalla korjannut auton jarruja ja ilmoituksensa mukaan saanut ne kuntoon. Ainakin kantelija ja hänen miehensä olivat niin uskoneet. He olivat lisäksi matkan aikana pyytäneet ystävänsä käyttämään auton korjaamolla jarrujen kunnon tarkastamiseksi, mutta hän ei ollut siihen suostunut vaan kertonut jarrujen olevan kunnossa.

Kantelijan ystävän ilmoitus ei ollut kuitenkaan pitänyt paikkaansa, vaan autoa kuljettaneen kantelijan yllätykseksi auton jarrut eivät olleet toimineetkaan, kun hän oli yrittänyt pysäyttää autoa havaittuaan matkailuauton seisovan ajokaistallaan ja tukkivan tien. Kantelija sai yhteentörmäyksessä vammoja. Lisäksi ainoastaan häntä pidettiin törmäykseen syyllisenä ja hän sai rangaistusvaatimusilmoituksen asiassa.

Kantelijan käsityksen mukaan auton omistaja oli syyllinen yhteentörmäykseen. Häntä ei kuitenkaan edes epäilty asiassa eikä auton jarrujen kuntoa tutkittu millään tavoin. Hän oli kantelijan mukaan tapahtuman jälkeen kiirehtinyt auton toimittamista romutettavaksi. Kantelijan käsityksen mukaan myös auton omistajan osuus asiassa pitäisi tutkia.

3

RATKAISU

Komisario kertoo toimineensa asian esitutkinnassa tutkinnanjohtajana. Esitutkinnassa oli selvinnyt, että auton omistaja oli korjannut auton jarruja ja jarrut olivat tulleet kuntoon. Autoa oli korjauksen jälkeen ajettu ainakin 500 kilometriä eikä mitään vikaa ollut havaittu. Kun kantelija oli joutunut jarruttamaan autolla voimakkaasti, tällöin auton jarrut olivat ilmeisesti pettäneet ja auto oli törmännyt edellä pysähtyneenä olleen matkailuauton perään. Komisarion mukaan esitutkinta oli suoritettu asianmukaisesti. Kantelijalla olisi ollut aikanaan mahdollisuus ilmoittaa tyytymättömyyttään saamaansa rangaistusvaatimukseen, jolloin asia olisi käsitelty käräjäoikeudessa ja tarvittaessa suoritettu mahdollinen lisätutkinta.

Lapin lääninhallituksen poliisiosaston lausunnossa todetaan, että ajoneuvolain 9 §:n mukaan ajoneuvon omistaja tai hänen sijastaan rekisteriin ilmoitettu haltija sekä ajoneuvon kuljettaja ovat vastuussa siitä, että liikenteeseen käytetty ajoneuvo on liikennekelpoinen. Rangaistus-säännökset ajoneuvolain vastaisesta toiminnasta ovat ajoneuvolain 96 §:ssä.

Ajoneuvolain 9 §:n mukaan ajoneuvon omistaja vastaa kuljettajan ohella ajoneuvon kunnosta. Kantelijan tapauksessa auton omistajan osuus liikenneonnettomuuteen jäi esitutkinnassa tarkemmin selvittämättä, koska hänet kuultiin vain asianomistajan ominaisuudessa. Asianomistajana hän kyllä kertoi korjanneensa auton jarrut ja kuvaili korjaustavan, jonka perusteella hänenkin osuuttaan liikenneonnettomuuteen voitiin arvioida.

Kihlakunnansyyttäjä teki asiassa esitutkinnan jälkeen ratkaisun, jossa hän katsoi kantelijan syyllistyneen kahteen liikenneturvallisuuden vaarantamiseen ja määräsi kantelijalle rangaistusmääräyksen sakkorangaistuksen.

Esitutkintalain 5 §:ssä määritellään ne asiat, jotka esitutkinnassa tulee selvittää. Tässä tapauksessa esitutkinnan asiallisen toimittamisen näkökulmasta on arvioitava, olisiko auton omistajan asema tullut määritellä toisin kuin esitutkinnassa tehtiin. Lääninhallituksen poliisiosaston käsityksen mukaan jutussa olisi ollut hyvät perusteet kuulla myös auton omistajaa syylliseksi epäiltynä. Lääninhallituksen poliisiosasto katsoo vielä, että liikenneonnettomuuden esitutkinta olisi tullut suorittaa kattavammin niin, että sen perusteella syyttäjällä olisi ollut paremmat mahdollisuudet harkita myös ajoneuvon omistajan mahdollinen syyllisyys johonkin rikokseen. Tällä ei kuitenkaan ole ollut vaikutusta arvioitaessa kantelijan syyllisyyttä.

Omana käsityksenäni ilmoitan yhtyvänä Lapin lääninhallituksen poliisiosaston käsitykseen siitä, että myös auton omistajaa olisi tullut tässä yhteydessä kuulustella epäiltynä. Kantelijan katsottiin rangaistusmääräyksen kohdassa 1 kuljettaneen liikenneturvallisuuden kannalta oleellisesti puutteellista henkilöautoa, vaikka tiesi, että vasen takapyörä oli jarruton ja jarrunesteputki oli vaurioitunut. Auton omistaja oli ollut koko matkan mukana autossa ja oli autossa myös törmäyshetkellä. Kuitenkaan häntä ei edes kuultu esitutkinnassa epäiltynä, vaikka hän kertoo asianomistajana esitutkinnassa, miten hän oli korjannut auton jarrut sulkemalla toisen jarruputken siten, ettei vasempaan takapyörään mennyt jarrunestettä.

Lapin lääninhallituksen poliisiosasto ilmoittaa siirtäneensä kysymyksen liikenneonnettomuuden lisätutkinnasta Rovaniemen kihlakunnan poliisilaitoksen käsiteltäväksi. Lisäksi lääninhallituksen poliisiosasto on lähettänyt kantelijan kunnianloukkauksesta tekemän tutkintapyynnön edelleen tutkinnanjohtajana poliisirikosasioissa toimivan kihlakunnansyyttäjän käsiteltäväksi. Asia on näiltä osin vireillä.

Eduskunnan oikeusasiamies ei voi määrätä, miten viranomaisen on ratkaistava sen käsiteltäväksi saatettu asia. Oikeusasiamies ei muutoinkaan puutu vireillä oleviin asioihin.

Totean lisäksi, että myös syyttäjällä olisi ollut mahdollisuus palauttaa asia lisätutkintaan auton omistajan syyllisyyden selvittämistä varten. Koska asian esitutkinta on vireillä ja asia on siten tältä osin korjaantunut, en katso tarpeelliseksi puuttua syyttäjän menettelyyn enemmälti.

3.2

Toimenpiteet

Koska asian esitutkinta on vireillä, asia ei anna aihetta muuhun kuin että saatan asiassa tutkinnanjohtajana toimineen komisarion tietoon käsitykseni siitä, että myös auton omistajaa olisi

tullut kuulla esitutkinnassa epäiltyä. Pyydän häntä saattamaan tämän käsitykseni myös tutkijana toimineen vanhemman konstaapelin sekä ylikonstaapelin tietoon.

- - -